

PARLAMENTUL ROMÂNIEI SENAT

Comisia pentru buget, finanțe,
activitate bancară și piață de capital

Nr. XXII/1407/30.10.2006

R A P O R T

**la propunerea legislativă privind acordarea drepturilor bănești
cuenite persoanelor care dețineau - la data de 1 martie 1990 -
economii la CEC sub formă de obligațiuni și carnete de
economii, inclusiv a depozitelor pentru
obținerea unui autoturism**

Cu adresa nr. L 693/2006, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital a fost sesizată pentru dezbateră și întocmirea raportului la **Propunerea legislativă privind acordarea drepturilor bănești cuenite persoanelor care dețineau - la data de 1 martie 1990 - economii la CEC sub formă de obligațiuni și carnete de economii, inclusiv a depozitelor pentru obținerea unui autoturism**, inițiată de domnii deputați: Mircea Costache, Moisoiu Adrian, Mînzîna Ion, și Magheru Paul.

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare acordarea drepturilor bănești cuenite persoanelor care dețineau - la data de 1 martie 1990 – economii la CEC sub formă de obligațiuni și carnete de economii, inclusiv a depozitelor pentru obținerea unui autoturism. Fondurile necesare vor fi suportate dintr-un fond special creat de CEC S.A. din impozitul pe profit datorat statului.

2. Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a avizat **favorabil** propunerea privind „acordarea drepturilor bănești cuenite persoanelor care, la 1 martie 1990, dețineau la CEC depozite pentru obținerea unui autoturism” și **negativ** propunerea privind acordarea drepturilor bănești cuenite persoanelor care, la 1 martie 1990, dețineau la CEC economii sub formă de obligațiuni și carnete de economii.

Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a avizat **negativ** ambele propuneri.

Consiliul Legislativ a avizat **favorabil** propunerea legislativă.

Guvernul, consecvent punctelor de vedere exprimate anterior în aceeași problemă, a comunicat prin scrisoarea nr. 2146 din 13.07.2006 că **„nu susține adoptarea acestei inițiative legislative”** pentru următoarele considerente:

a) Situația persoanelor care au depus la CEC sume de bani pentru obținerea unui autoturism Dacia a făcut obiectul unor procese supuse judecății instanțelor naționale.

Cauza s-a finalizat prin Decizia Curții de Apel din 27 iunie 1996, care a stabilit că depunerea sumei în conturile Casei de Economii și Consemnațiuni nu reprezintă încheierea unui contract de vânzare – cumpărare în sensul art. 1294-1295 din Codul Civil, ci a reprezentat un mijloc de economisire. Depunerea prețului autoturismului a servit doar ca garanție pentru stabilirea rangului pe lista de priorități pentru încheierea în viitor a contractului de vânzare, iar încheierea contractului nu putea avea loc decât la data plății facturii când suma depusă era transferată în contul întreprinderii de stat.

b) După epuizarea căilor de recurs interne, Asociația pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme, Liga pentru Protecția Cumpărătorilor de Autoturisme și alți 647 de reclamânți individuali au introdus cererea nr. 34746/1997 împotriva României pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, susținând că prin Decizia Curții de Apel București a fost violat dreptul la un proces echitabil, că tribunalul nu a fost imparțial și că a fost încălcat dreptul de proprietate privată garantat de art. 1 din Protocolul la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La data de 10.07.2001, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat asupra cererii respective, respingând-o ca inadmisibilă.

Pe fond, s-a arătat că decizia Curții de Apel București nu a făcut altceva decât să clarifice natura juridică a conturilor deschise de reclamânți la Casa de Economii și Consemnațiuni. Rezultatul concluziilor Curții de Apel București a fost acela că prin depunerea sumelor de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni se încheia un contract de depozit neregulat, în temeiul căruia depozitarul se obliga să păstreze suma depusă și să o restituie la cererea deponentului, cu dobânzile aferente, atât în cazul depunerii în scop de economisire cât și în cazul depunerii cu destinație specială, cum era cazul persoanelor care depuneau sume de bani în vederea achiziționării de autoturisme Dacia.

Așadar, contractul încheiat de către persoanele care au depus sume de bani la CEC în vederea achiziționării de autoturisme Dacia, având natura juridică a unui contract de depozit neregulat, nu poate fi asimilat unui contract de vânzare – cumpărare întrucât nu reunește elementele esențiale privind valabilitatea unui asemenea act juridic, neexistând manifestarea de voință a vânzătorului și nici determinarea obiectului.

Totodată, Curtea a considerat că o astfel de concluzie nu constituie o ingerință în drepturile de proprietate ale reclamantilor, întrucât tribunalele au stabilit doar natura juridică a deschiderii unui astfel de cont.

Curtea a constatat că reclamantii sunt în continuare titulari de cont și pot obține în orice moment restituirea depunerilor, la care se calculează dobânzi.

În ceea ce privește plângerea referitoare la scăderea puterii de cumpărare a depunerilor datorită inflației, Curtea a arătat că nu trebuie să se deducă din dispozițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție obligația generală a statelor de a menține prin indexare puterea de cumpărare a sumelor depuse la bancă sau la alte organisme financiare.

Referitor la imposibilitatea reclamațiilor de a cumpăra un automobil, ținând cont de puternica depreciere a sumei depuse pe libretul de economisire, Curtea a reafirmat că art. 1, menționat anterior, nu recunoaște dreptul de a deveni proprietarul unui bun.

c) În susținerea punctului său de vedere, Guvernul menționează și faptul că, pe parcursul anilor, au fost formulate mai multe propuneri de acte normative având ca obiect despăgubirea persoanelor care au depus până la data de 1 noiembrie 1990 diferite sume de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni în vederea achiziționării de autoturisme Dacia.

Aceste proiecte nu au fost aprobate de Parlamentul României, nefiind susținute nici de Guvernul României, pentru următoarele motive:

- promovarea unor acte normative care erau considerate a avea caracter reparatoriu nu se justifică întrucât acordarea de despăgubiri presupune *repararea prejudiciului patrimonial suferit efectiv*, iar în cazul deponenților la Casa de Economii și Consemnațiuni era vorba despre *repararea unui câștig nerealizat* generat de nivelul inferior al ratei dobânzii bonificate de Casa de Economii și Consemnațiuni în comparație cu rata inflației;

- solicitarea restituirii de către stat a sumelor de bani depuse la Casa de Economii și Consemnațiuni până la data de 01.11.1990 în vederea achiziționării de autoturisme Dacia, actualizate cu rata inflației, nu este întemeiată, având în vedere că accesul la sumele depuse nu au fost niciodată îngădit titularilor depunerilor, aceștia fiind îndreptățiți să își retragă sumele depuse oricând;

- în conformitate cu prevederile art. 1604, alin. (2) din Codul civil, depozitarul este obligat să restituie numai suma depusă cu dobânzile aferente, fără a ține seama de devalorizarea monedei naționale, întrucât restituirea se face „*în acele monede în care s-a făcut depozitul, atât în cazul de sporire, cât și în acela de scădere a valorii lor*”. Depozitarul este ținut de obligația de a restitui suma de bani în moneda națională, indiferent de devalorizarea acesteia;

- banca are obligația de a transfera, a face plăți și a restitui sumele din contul clienților, la instrucțiunile dispuse de aceștia și a bonifica dobânzi la astfel de depuneri, titularii contului fiind singurii în măsură să dispună asupra sumelor din cont;

- promovarea actelor normative ar fi creat o discriminare între persoanele care, de bună credință și cu respectarea cadrului legal, au renunțat la pretenții similare, dându-se câștig de cauză celor care, nesocotind soluția instanțelor judecătorești naționale și europene, ar obține beneficiul unei soluții artificiale, sporit ca rezultat al simplei treceri a timpului;

- acordarea de despăgubiri acestor persoane ar reprezenta o încălcare a principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat de Constituția României la art. 16, alin. (1), deoarece aceste persoane nu sunt singurele care nu au înregistrat venituri la nivelul scontat ulterior anului 1989.

Din ansamblul dispozițiilor legale menționate rezultă că CEC este prestator de servicii, îndeplinind instrucțiunile clientului, creșterea sau scăderea valorii banilor neintrând în atribuțiile prestatorului de servicii, obligația acestuia fiind de a restitui, la cererea clientului, sumele de bani depuse cu dobândă bonificată la astfel de depuneri.

În conformitate cu prevederile Statutului Casei de Economii și Consemnațiuni, cuprins în anexa la Decretul nr. 371/1958 privind organizarea și funcționarea Casei de Economii și Consemnațiuni a Republicii Populare Române, depunerile persoanelor fizice la CEC nu erau supuse prescripției. Această prevedere a fost menținută și în actele normative ulterioare care au reglementat activitatea Casei de Economii și Consemnațiuni. Legea nr. 66/1996 privind reorganizarea Casei de Economii și Consemnațiuni din România în societate bancară pe acțiuni, republicată, prevede că sumele depuse de persoanele fizice la Casa de Economii și Consemnațiuni – S.A. cu orice titlu, precum și câștigurile cuvenite pentru acestea sunt garantate de stat. Acestea se restituie la cererea titularilor sau a reprezentanților legali ai acestora. Drepturile de creanță asupra sumelor depuse, dobânzilor și câștigurilor sunt imprescriptibile.

Prin urmare, deponenții care nu au putut cumpăra autoturismul dorit și nu au cerut restituirea banilor până în prezent, au dreptul de a cere oricând restituirea sumelor depuse și a dobânzilor aferente.

3. În conformitate cu hotărârea Plenului Senatului României, Comisia pentru buget, activitate bancară și piață de capital și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări au analizat, în ședința comună din data de 12 aprilie 2006, posibilitatea identificării altor surse financiare, decât profitul realizat de CEC, în vederea despăgubirii persoanelor care au

depus, până la data de 1 noiembrie 1990, diferite sume de bani la Casa de Economii și Consemnațiuni, pentru achiziționarea de autoturisme Dacia – propunere legislativă inițiată de domnul senator György Frunda.

În urma analizei efectuate și a dezbaterilor purtate, s-a adoptat, cu majoritate de voturi, propunerea ca despăgubirile respective să fie acoperite prin acordarea de titluri de stat.

S-au mai propus și alte surse de acoperire a despăgubirilor și anume: acordarea de acțiuni la Fondul „Proprietatea”, alocarea de sume de la buget și, eventual, sumele încasate din privatizarea Casei de Economii și Consemnațiuni. Ordinea enumerării acestor surse corespunde ponderii voturilor întrunite în finalul dezbaterilor din ședința comună a celor două Comisii.

Cu unanimitate de voturi, membrii celor două Comisii au hotărât să fie informat Guvernul asupra concluziilor ședinței, cu propunerea ca acesta să comunice Senatului propriul punct de vedere.

Guvernul a transmis un punct de vedere similar cu cel prezentat la pct. 2 din prezentul raport. De asemenea, a avizat nefavorabil propunerile celor două Comisii ale Senatului României privind sursele de acoperire a despăgubirilor, precizând că pentru aplicarea lor este necesar să se creeze cadrul legal.

4. Având în vedere situația expusă mai sus, membrii Comisiei au hotărât în ședința din 17 octombrie 2006, cu majoritate de voturi, să propună Plenului Senatului României următoarele:

- respingerea propunerii legislative trimisă Comisiei pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital cu nr. L 693/2006;
- elaborarea unui proiect de lege prin care să se reglementeze despăgubirea persoanelor care au depus, până la data de 1 noiembrie 1990, diferite sume de bani la CEC în vederea achiziționării de autoturisme Dacia, prin acordarea de titluri de stat.

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează să fie respinsă potrivit prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată în 2003.

Potrivit articolului 75, alineatul (1) din Constituție și a articolului 88, alineatul (7), punctul 1, din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28, din 24 octombrie 2005, propunerea legislativă urmează a fi adoptată de Senat în calitate de **primă Cameră sesizată**.

Președinte,

Senator **Varujan Vosganian**

Secretar,

Senator **Silvia Ciornei**

